

تداوم پایداری در زنجیره تأمین

نبض قیمت کالاهای اساسی در بازار

گزارش

حدیث حدادی
گروه اقتصادی

بررسی میدانی بازار کالاهای اساسی در تهران (در نیمه دوم مهرماه ۱۴۰۵) نشان می‌دهد که در بیشتر گروه‌ها قفسه فروشگاه‌ها و میادین میوه و

بازار مرغ کمبود آشکاری ندارد و عرضه نسبتاً منظم است. اما قیمت قطعات متفاوت است: سینه بی استخوان ۱۸۰۰ گرمی ۱,۳۲۵,۰۲۵ تومان، سینه بی پوست ۱,۳۵,۴۵۰ تومان، مغز ران ۸۰۷,۳۰۰ تومان و ران بی پوست ۱,۰۰۰,۳۵۰ تومان. اختلاف سینه بی استخوان با ران بی پوست نزدیک ۷۲,۲۰۰ هزار تومان در هر بسته است؛ یعنی فراوانی عرضه به معنای تناسب قیمت با بودجه همه خانوارها نیست.

محصول	قیمت (تومان)
سینه بی استخوان مرغ ۱۸۰۰ گرمی	۱,۳۲۵,۰۲۵
سینه مرغ بی پوست ۱۸۰۰ گرمی	۱,۰۳۵,۴۵۰
مغز ران ۱۸۰۰ گرمی	۸۰۷,۳۰۰
ران بی پوست ۱۸۰۰ گرمی	۱,۰۰۰,۳۵۰

یکی از کالاهای اساسی پرمصرف ماکارونی است. ماکارونی ارزان‌ترین گروه سبید است و عرضه آن روان است؛ رشته‌ای ۳۰۱ غنی‌شده ۵۰۰ گرمی ۹۹۰,۰۰۰ تومان، ۲۰۸ غنی‌شده ۹۴۰,۵۰۰ تومان، فرمی پروانه‌ای ۸۰,۷۵۰ تومان، مت‌ای نازک ۷۴,۱۰۰ تومان، پنه ریگانه ۷۲,۲۰۰ تومان و ۱۰۴ هفتصد گرمی ۷۰,۰۰۰ تومان. با این حال، اختلاف گران‌ترین با ارزان‌ترین گزینه حدود ۴۰ درصد است و حتی در این گروه نیز قیمت‌گذاری یکدست نیست.

محصول	قیمت (تومان)
ماکارونی رشته ای ۳۰۱ غنی شده ۵۰۰ گرمی	۹۹,۰۰۰
۲۰۸ غنی شده ۵۰۰ گرمی	۹۴,۰۵۰
فرمی پروانه‌ای ۵۰۰ گرمی	۸۰,۷۵۰
پفکی ۵۰۰ گرمی	۷۴,۱۰۰
پنه ریگانه ۵۰۰ گرمی	۷۲,۲۰۰
پیگولی ۵۰۰ گرمی	۷۲,۲۰۰
۱۰۴ – ۷۰۰ گرمی	۷۰,۰۰۰

لبنیات منظم عرضه می‌شود، اما قیمت هر کیلوگرم متفاوت است: پنیر سفید ۴۰۰ گرمی ۱۶۷,۷۸۰ تومان، ماست پروبیوتیک ۸۰۰ گرمی ۱۶۶,۳۲۰ تومان، پنیر کم چرب ۴۰۰ گرمی ۱۵۸,۴۰۰ تومان، ماست کم چرب ۹۰۰ گرمی ۱۵۳,۸۰۰ تومان، شیر کم چرب ۹۴۶ میلی‌لیتری ۱۳۲,۷۸۴ تومان و شیر ۸۰۰ میلی‌لیتری ۶۸,۵۴۴ تومان. پنیر ۱۰۰ گرمی ۵۶,۰۵۶ تومان است که هر کیلوگرم آن حدود ۵۶,۵۶۰ تومان می‌شود؛ یعنی بسته کوچک‌تر حدود ۲۴ درصد گران‌تر.

محصول	قیمت (تومان)
پنیر سفید ۴۰۰ گرمی	۱۶۷,۷۸۰
ماست سبو پروبیوتیک ۸۰۰ گرمی	۱۶۶,۳۲۰
پنیر کم چرب ۴۰۰ گرمی	۱۵۸,۴۰۰
ماست کم چرب ۱۰۵٪ ۹۰۰ گرمی	۱۵۳,۰۸۰
پنیر سفید ۳۰۰ گرمی	۱۴۶,۸۵۰
پنیر پروبیوتیک ۲۱۰ گرمی	۱۴۶,۵۱۰
پنیر پنج ستاره کلاسیک ۲۰۰ گرمی	۱۳۹,۸۴۰
شیر کم چرب ۹۴۶ میلی‌لیتری	۱۳۲,۷۸۴
ماست کم چرب ۹۰۰ گرمی	۱۱۶,۳۸۹
شیر بدون لاکتوز کم چرب ۹۴۶ میلی‌لیتری	۱۰۱,۲۰۰
شیر پاستوریزه کم چرب ۹۴۶ میلی‌لیتری	۹۰,۱۶۰
شیر کم چرب ۸۰۰ میلی‌لیتری	۶۸,۵۴۴
ماست کم چرب غنی شده ویتامین D۳ ۵۰۰ گرمی	۶۷,۷۹۵
پنیر سفید ۱۰۰ گرمی	۵۶,۰۵۶
پنیر سفید ایرانی ۱۰۰ گرمی	۴۷,۱۷۰

بازار شیلات فعال است و تنوع گونه‌ها زیاد، اما قیمت‌ها پراکنده‌اند: فیله شورید ۷۰۰ گرمی ۱,۶۹۵,۶۰۰ تومان، حلوا سیاه ۱,۶۲۶,۳۰۰ تومان، شیر جنوب ۱,۵۴۲,۱۲۰ تومان، سنگسر طلایی ۱,۰۸۸,۱۰۰ تومان، قزل‌آلا ۵۰۰ گرمی ۱,۰۸۱,۴۷۵ تومان، گالیبت ۸۰۳,۶۴۰ تومان و حسون ۲۴۶,۴۰۰ تومان. اختلاف شورید به حسون بیش از سه برابر است؛ پروقوق بودن بازار به معنای ارزان‌ی آن نیست.

محصول	قیمت (تومان)
فیله شوریده ۷۰۰ گرمی	۱,۶۹۵,۶۰۰
فیله حلوا سیاه جنوب ۷۰۰ گرمی	۱,۶۲۶,۳۰۰
فیله شیر جنوب ۷۰۰ گرمی	۱,۵۴۲,۱۲۰
استیک شیر جنوب ۷۰۰ گرمی	۱,۵۳۳,۶۰۰
فیله اسکیت شیر ۷۰۰ گرمی	۱,۵۳۳,۶۰۰
فیله سنگسر طلایی ۷۰۰ گرمی	۱,۰۸۸,۱۰۰
فیله قزل آلا بدون استخوان ۵۰۰ گرمی	۱,۰۸۱,۴۷۵
قزل آلای سالمونی ۵۰۰ گرمی	۱,۰۷۵,۵۰۰
قزل آلا شکم خالی با سر ۱۰۰۰ گرمی	۱,۰۷۵,۵۰۰
فیله ماهی گالیبت بدون تیغ و استخوان ۵۰۰ گرمی	۸۰۳,۶۴۰
فیله حسون ۷۰۰ گرمی	۴۴۶,۴۰۰
میگو آماده طبخ بدون پوست و رگ ۵۰۰ گرمی	۱,۰۸۹,۲۵۸
میگو سوخاری درشت ۳۲۰ گرمی	۱,۰۳۷,۷۰۰
میگو پولوی ۵۰۰ گرمی	۹۴۸,۸۹۳

تره‌بار خالی نیست و کمبود آشکاری در عرضه دیده نمی‌شود؛ اما این تصویر را نمی‌توان به معنای آرامش قیمتی یا تعادل واقعی بازار دانست. آنچه در عمل دیده می‌شود، بازاری پر از کالا اما ناهمگون از نظر قیمت است. در گوشت قرمز، سردست گوسفندی پاک‌شده با ۳,۴۸۰,۰۰۰ تومان نزدیک به دو برابر سردست با استخوان با ۱,۸۰۰,۰۰۰ تومان قیمت دارد و حتی ارزان‌ترین گزینه، چرخ‌کرده گوساله با ۱,۴۸۹,۶۰۰ تومان، همچنان رقم بالایی برای خانوار متوسط است. در آب‌زبان نیز فیله شوریده با ۱,۶۹۵,۶۰۰ تومان بیش از سه برابر فیله حسون با ۴۴۶,۴۰۰ تومان است.

تخم‌مرغ منظم‌ترین بخش بازار است و کمبودی دیده نمی‌شود. بسته ۲۴ عددی ۶۲۸,۵۶۰ تومان، ۲۰۰ عددی ۵۲۳,۸۰۰ تومان، ۱۵ عددی ۲۹۲,۸۵۰ تومان و ۹ عددی ۲۳۵,۷۱۰ تومان است. قیمت هر عدد در بسته‌های مختلف تقریباً یکسان و حدود ۲۶ هزار تومان است. این گروه هم از نظر عرضه و هم از نظر قیمت‌گذاری نسبتاً باثبات است، هرچند قیمت مطلق آن برای خانوار کم‌درآمد قابل توجه است.

محصول	قیمت (تومان)
۲۴ عددی	۶۲۸,۵۶۰
۲۰۰ عددی	۵۲۳,۸۰۰
۱۵ عددی	۳۹۲,۸۵۰
۹ عددی	۲۳۵,۷۱۰

چای در برند‌های مختلف عرضه می‌شود، اما اختلاف قیمت زیاد است: ممتاز هندوستان ۵۰۰ گرمی ۱,۱۶۹,۹۱۰ تومان، صبحانه انگلیسی ۵۰۰ گرمی ۸۹۹,۱۰۰ تومان، کله مورچه‌ای ۴۵۰ گرمی ۷۶۴,۱۵۰ تومان، قلمی سیلان هل ۲۵۰ گرمی ۶۲۵,۶۰۵ تومان و قلم ۴۵۰ گرمی ۵۳۹,۱۰۰ تومان. اختلاف ممتاز هندوستان با قلم بیش از دو برابر است؛ تنوع برند امکان انتخاب می‌دهد، اما بازار را از نظر قیمت یکدست نمی‌کند.

محصول	قیمت (تومان)
ممتاز هندوستان ۵۰۰ گرمی	۱,۱۶۹,۹۱۰
صبحانه انگلیسی معطر ۵۰۰ گرمی	۸۹۹,۱۰۰
کله مورچه‌ای ۴۵۰ گرمی	۷۶۴,۱۵۰
کله مورچه معطر ۴۵۰ گرمی	۷۶۴,۱۵۰
قلمی سیلان معطر هل ۲۵۰ گرمی	۶۲۵,۶۰۵
قلم ۴۵۰ گرمی	۵۳۹,۱۰۰

حبوبات یکی از کالاهایی است که مصرف‌کنندگان قابل توجهی دارد که علت این امر تنوع بالایی است که محصولات این بخش دارد. بازدید از فروشگاه‌ها و بازارهای مرکزی این محصول نشان می‌دهد که حبوبات در همه فروشگاه‌ها عرضه می‌شود، اما قیمت‌ها ناهمگون است: مثلاً عدس ۹۰۰ گرمی از ۳۲۴,۰۰۰ تا ۲۱۴,۹۹۱ تومان متغیر است. عدس ۴۵۰ گرمی با قیمت ۱۸۰,۵۷۴ تومان عرضه می‌شود که قیمت هر کیلوگرم آن حدود ۴۰ هزار تومان است؛ این رقم حدود ۱۱۵ درصد بیشتر از قیمت هر کیلوگرم عدس در بسته ۹۰۰ گرمی با قیمت ۳۲۴ هزار تومان است.

محصول	قیمت (تومان)
لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی	۳۷۳,۵۰۰
لوبیا جگری ۹۰۰ گرمی	۳۷۳,۵۰۰
لیه ۹۰۰ گرمی	۳۷۳,۵۰۰
لیه ۹۰۰ گرمی	۳۵۹,۹۱۰
لوبیا چشم‌بلبلی ۹۰۰ گرمی	۳۵۵,۵۰۰
لیه ۹۰۰ گرمی	۳۲۶,۶۷۵
عدس ۹۰۰ گرمی	۳۲۴,۰۰۰
لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی	۳۲۰,۰۰۰
لوبیا چشم‌بلبلی ۹۰۰ گرمی	۳۱۶,۸۴۰
عدس ۹۰۰ گرمی	۳۱۵,۰۰۰
عدس ۹۰۰ گرمی	۳۱۴,۹۹۱
نخود ۹۰۰ گرمی	۳۰۶,۰۰۰
نخود ۹۰۰ گرمی	۲۹۷,۴۹۱
نخود ۹۰۰ گرمی	۲۵۰,۰۰۰
لوبیا چشم‌بلبلی ۴۵۰ گرمی	۲۰۶,۹۱۰
عدس ۴۵۰ گرمی	۱۸۰,۵۷۴

روغن در انواع مختلف موجود است و کمبودی ندارد، اما قیمت‌ها فاصله زیادی دارند: ذرت ۱۵۰۰ گرمی ۱,۳۹۸,۴۰۰ تومان، مایع سرخ‌کردنی ۳۰۰۰ گرمی ۱,۱۹۴,۴۴۶ تومان، آفتابگردان ۳۰۰۰ گرمی ۱,۰۸۱,۷۱۷ تومان، کانولا ۱۰۵۰ لیتری ۵۵۴,۲۰۰ تومان، آفتابگردان ۹۰۰ گرمی ۳۲۴,۹۸۶ تومان و مایع سرخ‌کردنی ۸۱۰ گرمی ۳۲۸,۸۳۴ تومان. اختلاف ذرت با ارزان‌ترین گزینه بیش از چهار برابر است و انتخاب را برای مصرف‌کننده دشوار می‌کند.

محصول	قیمت (تومان)
ذرت پخت و پز ۱۵۰۰ گرمی	۱,۳۹۸,۴۰۰
مایع سرخ‌کردنی ۳۰۰۰ گرمی	۱,۱۹۴,۴۴۶
آفتابگردان پالایش‌شده ۳۰۰۰ گرمی	۱,۰۸۱,۷۱۷
سرخ‌کردنی بدون پالم ۱۳۵۰ گرمی	۶۰۴,۵۱۶
کانولا ۱۰۵۰ لیتری	۵۵۴,۲۰۰
غنی‌شده ویتامین D۳ ۱۵۰۰ گرمی آفتابگردان	۵۴۳,۰۸۹
سرخ‌کردنی بدون پالم ۸۱۰ گرمی	۳۶۱,۲۷۳
آفتابگردان ۹۰۰ گرمی	۳۳۴,۹۸۶
کانولا امگا ۳ و ۶ پخت و پز/سالاد ۹۰۰ گرمی	۳۳۳,۲۰۰
مایع سرخ‌کردنی ۸۱۰ گرمی	۳۲۸,۸۳۴

همچنین در خصوص قند و شکر نیز مدیریت هدفمند ذخایر ملی و فعالیت مستمر کارخانه‌های چغندر قند و نیشکر داخلی موجب شده آرامشی بادوام و استوار در این بخش ایجاد شود. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد الگوی «بسته‌بزرگ‌تر، ارزان‌تر» به ضرر خانوار کم‌درآمد عمل می‌کند؛ یعنی بسته کوچک‌تر گران‌تر تمام می‌شود. همچنین در خصوص قند و شکر نیز مدیریت هدفمند ذخایر ملی و فعالیت مستمر کارخانه‌های چغندر قند و نیشکر داخلی موجب شده آرامشی بادوام و استوار در این بخش ایجاد شود. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد الگوی «بسته‌بزرگ‌تر، ارزان‌تر» به ضرر خانوار کم‌درآمد عمل می‌کند؛ یعنی بسته کوچک‌تر گران‌تر تمام می‌شود.

محصول	قیمت (تومان)
قند شکسته ۳ کیلویی	۵۴۷,۹۲۸
قند شکسته ۲ کیلویی	۵۳۲,۴۹۶
شکر سفید ۱ کیلویی	۱۲۵,۰۰۰
قند خرد شده ۴۵۰ گرمی	۱۰۹,۸۹۰

یکی دیگر از کالاهای اساسی گوشت قرمز است که بررسی‌های میدانی در این بخش نشان می‌دهد عرضه گوشت قرمز در میادین و فروشگاه‌ها برقرار است، اما شکاف قیمتی بسیار بالاست: سردست گوسفندی پاک‌شده ۳,۴۸۰,۰۰۰ تومان، ران با استخوان ۲,۵۸۴,۰۰۰ تومان. ارزان‌ترین گزینه هم حدود ۱۵ میلیون تومان است؛ این تنوع به معنای دسترسی آسان همه به گوشت نیست.

محصول	قیمت (تومان)
سردست گوسفندی پاک شده ۱ کیلو	۳,۴۸۰,۰۰۰
ران گوسفندی با استخوان ۱ کیلوگرم	۲,۱۳۰,۰۰۰
ران گوسفندی بدون استخوان ۱ کیلوگرم	۲,۵۸۴,۰۰۰
سردست گوسفندی با استخوان ۱ کیلو	۱,۸۰۰,۰۰۰
چرخ‌کرده مخلوط ۱ کیلویی	۱,۵۰۴,۸۰۰
گوشت چرخ‌کرده گوساله ۱ کیلویی	۱,۴۸۹,۶۰۰

میوه و صیفی‌جات فصلی کمبودی ندارند، اما قیمت‌ها پراکنده‌اند: موز ۳۶۵,۰۰۰ تومان، گلابی ۲۰۰,۰۰۰ تومان، شلیل شمس ۱۹۰,۰۰۰ تومان، هلو ۱۷۵,۰۰۰ تومان، سیب ۹۵,۰۰۰ تا ۱۶,۰۰۰ تومان، انار ۱۱۵,۰۰۰ تومان، بادمجان ۷۹,۰۰۰ تا ۱۰۵,۰۰۰ تومان، سیب‌زمینی ۷۸,۰۰۰ تومان، پیاز ۶۹,۰۰۰ تومان، گوجه ۵۷,۰۰۰ تومان و خیار ۴۴,۰۰۰ تا ۵۳,۰۰۰ تومان. اختلاف موز با خیار بیش از هشت برابر است؛ و فور میوه به معنای ارزان‌ی همه اقلام نیست.

محصول	قیمت (تومان)
موز	۳۶۵,۰۰۰
گلابی	۲۰۰,۰۰۰
شلیل شمس	۱۹۰,۰۰۰
هلو انجیری	۱۸۰,۰۰۰
هلو	۱۷۵,۰۰۰
شلیل شیرنگ	۱۷۰,۰۰۰
سیب	۱۶۰,۰۰۰ تا ۹۵,۰۰۰
انار	۱۱۵,۰۰۰
بادمجان	۱۰۵,۰۰۰ تا ۷۹,۰۰۰
فلفل دلمه	۹۰,۰۰۰
انگور	۸۰,۰۰۰
کدو	۷۹,۰۰۰
سیب زمینی	۷۸,۰۰۰
هویج	۷۳,۰۰۰
نارنگی	۷۰,۰۰۰
پیاز	۶۹,۰۰۰
طالبی	۶۰,۰۰۰
گوجه	۵۷,۰۰۰
خیار	۵۳,۰۰۰ تا ۴۴,۰۰۰
خریزه	۴۷,۰۰۰
جانا	۴۷,۰۰۰

برنج داخلی در فصل شالیکاری عرضه می‌شود و تنوع برند‌ها نسبتاً محدود است: ایرانی فجر ۱۰ کیلوگرمی ۴,۸۵۰,۲۰۰ تومان، هاشمی ۵ کیلویی ۲,۸۶۱,۰۱۵ تومان، هاشمی ممتاز ۲,۸۴۱,۵۱۰ تومان و هاشمی آستانه اشرفیه ۲,۸۳۷,۱۰۰ تومان. اختلاف برند‌ها حدود ۱۸ درصد است، اما قیمت هر کیلوگرم هاشمی حدود ۵۶۸ هزار تومان و فجر حدود ۴۸۵ هزار تومان است؛ رقم مطلق برای خانوار کم‌درآمد بالا است.

محصول	قیمت (تومان)
ایرانی فجر ۱۰ کیلوگرمی	۴,۸۵۰,۰۲۰
هاشمی ۵ کیلویی	۲,۸۶۱,۰۱۵
ایرانی هاشمی ممتاز ۵ کیلویی	۲,۸۴۱,۵۱۰
هاشمی گیلان آستانه اشرفیه ۵ کیلویی	۲,۸۳۷,۱۰۰